Koovee ry

LIIKUNTA MENESTYKSEN TAUSTATEKIJÄNÄ

Liikuntaa ja sen merkitystä fyysisen ja psyykkisen kunnon ylläpitäjänä joudutaan kerta toisensa jälkeen perustelemaan, vaikka sen pitäisi olla itsestään selvä asia meidän hallintorakenteissa ja päätöksenteossa. Jokainen meistä sen asian tiedostaa ilman laajakaarisia selvityksiäkin. Liikunnan kasvatukselliselle vaikutukselle sen sijaan löytyy vielä tarvetta perusteluille. Voittojen ja tappioiden käsitteleminen yksin, kaksin, pienryhmässä ja joukkuetasolla antaa hyvän pohjan käsitellä myös muita elämän aikana eteen tulevia tilanteita, ovat ne sitten hyviä tai huonoja.

Julkisenvallan liikuntapäätösten rakenteet tulee pitää selkeinä hyväksikäyttäen olemassa olevia järjestötoiminnan rakenteita. Aluehallintoviraston roolia (Luova) pitää kaventaa / keventää siirtämällä erilaisia toimia liikunnan aluejärjestöille, esim. seuratuet. Päätökset tulee nojautua alhaalta ylöspäin tulevaan ruohonjuuritason tarpeisiin ja kokemuksiin.

Järjestöjen kansalaistoimintaa verrataan ja mielletään paljolti palveluntarjoamiseksi. Tässä piilevä vaara toiminnan muuttumisesta verottajan kannalta elinkeinotoiminnaksi on uhka, joka tulisi ymmärtää järjestöjen tarpeena nykyaikaistaa omaa toimintaansa eikä siirtyä elinkeinonharjoittajaksi. Sen sijaan verotuksellisin keinoin voidaan tukea esim. mahdollistamalla seurojen alv-maksuosuudesta vapauttamisen liikuntatilojen osalta, joko jo laskutusvaiheessa tai erillisellä anomuksella takautuvasti. Vapaaehtoisille seuratoimijoille maksettavien kulukorvausten verottoman osuuden katto tulisi nostaa tämän päivän tasolle, 3000 eurosta 5000 euroon ja päivärahojen määrä 20 päivästä 50 päivään.

Lapsen liikkumisen tarve ja halu alkaa jo ennen syntymää. Jokainen meistä on itse kokenut, tuntenut tai vähintäänkin kuullut potkuista kohdussa, joita on verrattu milloinkin suosiossa olleen jalkapallopelaajan kanuunoihin. Syntymän jälkeen lapsella on luontainen tarve liikkumiseen ryömimällä, konttaamalla ja ylöspäin pyrkimällä. Tätä luontaista tarvetta liikkumiseen ei tule tuhota ”Muumivideoilla ja perunalastuilla” vaan ruokkia sitä ja kannustaa jotta siitä tulisi hyvä startti elämän mittaiselle liikkumiselle. Tässä on suuri vastuu vanhemmilla ja heitä kohtaavilla neuvoloiden työntekijöillä, joilla tulee olla riittävä tietotaito ja kannustava toimintatapa perheitä kohdatessa. Tarjolla tulisi olla valmiita liikuntaa toteuttavia tahoja sekä materiaalia liikunnan itsetoteuttamiselle kotioloissa.

Seurojen varsinaista toimintaa kunnan osalta tulee tukea ilman, että tuella ohjataan seuran tekemistä. Yleisavustuksen kriteereissä voi silti olla erilaisia painopisteitä, kuten lasten ja nuorten toiminta. Tukea on myös alle 20 vuotiaiden liikuntatilojen maksuttomat käyttökorvaukset. Tähän liittyen tuettavaksi tulisi saada myös yksityisiltä vuokrattavat liikuntatilat lasten ja nuorten kohdalla. Varsinkin joukkuelajeissa seurat joutuvat maksamaan satojatuhansia euroja yksityiselle toimijalle (Koovee v. 2018 maksoi 400 000 euroa).

OKM:n hanketuet ovat monille seuroille merkittäviä uuden toiminnan aloittamiseksi. Näissä lajiliittojen ja aluejärjestöjen kannanotot tulisi olla merkittävässä roolissa. Tuki ei saisi nojautua hyvin tai huonosti kirjoitettuun hakemukseen vaan todelliseen toiminnan kehittämiseen ja tarpeeseen. Siksi mukana tulisi olla lajiliittojen ja aluejärjestöjen lausunnot hankkeesta. Heiltä löytyy paikallista tietoa anojan lähtökohdista ja mahdollisuuksista toteuttaa kyseinen hanke.

Avustusten merkitys seuratoimintaan

Monelta osin seurojen kunnalta saamat avustukset jäävät hallinnon tuloksi, jos näin halutaan asia ilmaista. Syvemmällä analyysillä voidaan kuitenkin osoittaa avustuksen vyöryvän loppukäyttäjän hyväksi, kun heiltä ei tarvitse periä hallintoon liittyviä kuluja (palkat, vuokrat, toimistovälineet jne.). Eli tuki kohdentuu tasaisesti koko jäsenkunnan hyväksi. Oma lukunsa on erilaiset projektituet joilla osallistutaan esim. ulkomaan

kilpailujen ja leirityksien kustannuksiin tai välinehankintoihin. Tärkeänä tukena seuroille on kunnallisten tilojen vuokrattomuus tai erittäin alhaiset vuokrat ja yksityisten tilojen vuokratuki varsinkin alle 20 vuotiaiden osalta. Ongelmana on tilojen riittämättömyys johon osasyynä on koulujen sisäilmaongelmat.

OKM:n hanketukia ei tulisi liialti määritellä kohdentuvaksi vain tietynlaisiin kohteisiin. Eri toimijoilla eri puolilla Suomea saattaa olla hyvinkin erilaisia tarpeita ja toiveita seuratoiminnan kehittämisessä. Tavoitteet tulisi olla helposti kirjattavissa ja niiden toteutuma ja vaikutus helposti todennettavissa. Yksinkertaiset mittarit. Raskas selvittely ja raportointi varsinkin alle 5000 euron hankkeissa saattaa vaikeuttaa hankkeen toteuttamista. Tärkein kriteeri tulisi olla liikunnan lisääminen pitkävaikutteisesti. Korostan tässäkin aluejärjestöjen ja lajiliittojen tuntemusta omassa kentässään.

Osa hanketuista voisi olla pitkäaikaisia perustuen saavutettuun tulokseen. Esimerkiksi kutsuntojen jälkeen tuleville varusmiehille tarjotut kuntopaketit, jossa yksinkertaisena mittarina voisi olla osallistujien määrät ja osallistumiskerrat.

Parhaimmillaan eri tukien avulla on pystytty ideoimaan ja toteuttamaan pysyvää toimintaa, josta hyvänä esimerkkinä on vuonna 1996 KKI-tukea saanut ja edelleen toiminnassa oleva yli 40-vuotiaille miehille suunnattu ”Olkkosen reeniryhmä”. Mukana on noin sata tamperelaista sohvaperunaa.

TIIVISTETYSTI

1. Lisää euroja seurojen tukemista varten
    a. ei etukäteen määriteltyjä hankkeita ja tarkkoja rajauksia, vaan seurojen omista lähtökohdista ja tarpeista kumpuavat kehittämisideat
    b. yksinkertaiset mittarit hankkeen toteutuksen seuraamista varten; Lisääntyikö liikunta?
2. Aluejärjestöjen ja lajiliittojen merkityksellinen rooli hankearvioinnissa
    a. olemassa olevan Tähtiseura –järjestelmän hyödyntäminen
    b. ei vain peukutuksia
    c. onko Luovan rooli tarpeellinen? Mielestäni ei.
3. Erilaisten digitalisointihankkeiden tukeminen
    a. pilotointi
    b. yhtenevät ratkaisut

KUVAUS PROSESSISTA

1. Seurojen hakemukset OKM:n järjestelmään
2. Aluejärjestöjen ja lajiliittojen käsittelyyn
    a. molemmat laittavat hankkeet järjestykseen
    b. mahdollinen ristiin taulukointi
    c. esitys OKM:öön
3. OKM:n käsittely
    a. esitys ministerille

Esa Koivisto
Koovee ry:n puheenjohtaja, Koovee Jääkiekko ry:n puheenjohtaja, Koovee Hockey Oy:n osakas